Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 11. | Brașovŭ, Sâmbătă 14 (26) Ianuarie | 1889.

Brașovŭ, 13 Ianuarie v.

Mare bucuriă a produsŭ în Galiția autografulŭ împĕrătescŭ, ce s'a publicatŭ ḍilele aceste în fóia oficială din Viena și prin care se conferă episcopiei de Cracovia rangulŭ princiarŭ.

In acestŭ autografŭ, care este adresatŭ ministrului de culte, se ḍice că diecesei de Cracovia i se conferă rangulŭ princiarŭ, după ce s'a sevĕrșitŭ reorganisarea ei și „in apretiarea posițiunei bisericescĭ a acestei episcopiĭ".

Foile polone însĕ privescŭ lucrulŭ cu alțĭ ochĭ. Ele susținŭ, că i s'a făcutŭ națiunei polone prin înălțarea la rangulŭ de principĭ a episcopilorŭ de Cracovia unŭ „darŭ politicŭ" de cea mai mare însemnătate, „prin care s'a făcutŭ unŭ pasŭ înainte spre a se crea, ceea ce se înființase prin evenimente seculare și se pierduse la finea seculului alŭ optŭ-spre-ḍecelea în mijloculŭ celei mai marĭ anarchiĭ."

Diarulŭ polonŭ „Przeglond", care a scrisŭ aceste rândurĭ, face alusiune la restabilirea vechiului regatŭ alŭ Poloniei, ce forméză idealulŭ tuturorŭ Polonilorŭ.

Președintele dietei galițiane anunțândŭ autograful împĕrătescŭ ḍice intre altele: „față cu ignorarea și cu suspițiunările, cărora suntemŭ espușĭ (noi Polonii) din multe părțĭ, este o asemenea dovédă de prea înaltă stimă a tradițiunilorŭ nóstre o mare mângâiere. Titlulŭ în sine va apăré multora numai ca podóbă esterióră fără cuprinsŭ, dér restabilarea titlului vechiu a episcopului de Craiova, acésta considerare și apretiare ce se face sentimentelorŭ nóstre din partea celui mai vechiu și mai vĕḍutŭ tronŭ alŭ lumei este unŭ lucru esențialŭ, ce nimenĭ nu'lŭ póte nega și pe care trebue sĕ'lŭ prețuimŭ cum se cuvine."

Nu e de miratŭ, că Polonii își esplică memoratulŭ autografŭ împĕrătescŭ în favórea aspirațiunilorŭ lorŭ dându'i o importanță deosebită politică, care cum ḍice altă fóiă polonă — „s'ar estinde chiar peste granița Galiției până la țermurii Dniprului.

Pressa germană oposițională din Austria vine însĕ și le impută acum Polonilorŭ, că prin asemenĭ alusiunĭ la restabilirea vechiului lorŭ regatŭ compromitŭ interesele monarchiei în întru și în afară. A presupune că împĕratulŭ Austriei a voitŭ sĕ facă o concesiune nisuințelorŭ lorŭ polone pentru restabilirea regatului lorŭ fantasticŭ, — ḍice „N. fr. Presse" — nu se unesce nicĭ cu fundamentele constituției imperiului austriacŭ, nicĭ cu politica esterióră ce-o urmăresce monarchia, este prin urmare condamnabilŭ din amêndouĕ punctele de vedere.

Decă înălțarea episcopiei de Cracovia la rangulŭ princiarŭ arŭ avé importanța politică ce i-o atribue pressa polonă, atuncĭ—ḍice fóia vienesă — ea ar fi o provocare a Prusiei și a Rusiei, carĭ mai posedŭ încă afară de Austria teritorii din vechiulŭ regatŭ polonŭ; ér politica austriacă nu póte sĕ voiască a se indușmăni cu aceste state. Cu deosebire Rusia s'ar puté sémți ofensată decă guvernulŭ austriacŭ ar sprijini séu numai ar încuraja nisuințele polone pentru restabilirea regatului lorŭ.

„Germanii din Austria" — ḍice „N. fr. Presse" — trebue sĕ refuse orĭ-ce solidaritate cu politica separatistă polonă și orĭ-ce rĕspundere pentru neaudițele consecințe, ce și-au luatŭ voiă a le trage din autografulŭ împĕrătescŭ. GermaniiAustriei nu numai că țínŭ cu credință la alianța cu Germania, ci mai voiescŭ sĕ trăiască în pace cu toțĭ vecinii și de aceea arŭ trebuĭ sĕ regrete îndoitŭ, decă din posițiunea ce-o ocupă de presentŭ Polonii în Austria, s'ar trage în afară conclusiunĭ false în ce privesce importanța, ce trebue se se dea enunțiațiunilorŭ polone asupra înălțării rangului diecesei de Cracovia."

Nu mai trebue sĕ spunemŭ, că Polonii jócă astăḍĭ unŭ rolŭ fórte însemnatŭ în guvernulŭ Austriei și prin urmare îi este binevenitŭ oposițiunei germane, că cu acestŭ prilegiu póte ațița în contra lorŭ și a nisuințelorŭ lorŭ politice. Căcĭ nu se póte nega, că autonomia națională a Polonilorŭ în Galiția este privită cu ochĭ rĕĭ de puterile vecine și, precum amŭ mai arătatŭ, raporturile esterióre ale monarchiei esercită o influință mare asupra politicei sale interióre.

Nemții austriacĭ n'ar avé nimicŭ în contră decă prin vr'o presiune a raporturilorŭ din afară asupra politicei cabinetului Taaffe, arŭ puté reuși a'lŭ rĕsturna. In orĭ-ce casŭ însĕ este caracteristicŭ pentru politica actuală a Austro-Ungariei că dintre tóte popórele ei astăḍĭ Ungurii și Polonii se bucură de cele mai multe favorurĭ.

Uniunea balcanică.

„Telegrafulŭ românŭ" din Bucurescĭ scrie sub acestŭ titlu:

„Corespondance de Pesth" publică în ultimulŭ sĕu numĕrŭ unŭ lungŭ articulŭ privitorŭ la cunoscutulŭ proiectŭ de alianță a tuturorŭ statelorŭ din peninsula balcanică. Acestŭ proiectŭ, precum își aducŭ aminte cetitorii noștri, a apărutŭ înainte de tóte în ḍiarulŭ oficiosŭ muntenegrénŭ „Glas Țnagorța" și apoi a fostŭ viu discutatŭ atâtŭ de pressa europénă, câtŭ și în cercurile diplomatice. Organele oficióse din Austro-Ungaria, precum și cele germane, declarară că proiectulŭ ar fi căḍutŭ din causa refusului de a consimți la o atare alianță România.

A esistatŭ séu nu unŭ proiectŭ de acéstă natură, este greu de a ḍice într'unŭ modŭ categoricŭ. Unŭ lucru însĕ rĕmâne netăgăduitŭ, și anume acela, că proiectulŭ în cestiune a apărutŭ înainte de tóte la Cetinje și apoi asemenea rĕmâne netăgăduitŭ, că prințulŭ Nikita nu părăsesce nicĭ în momentulŭ de față idea unei alianțe între tóte statele creștine din peninsula balcanică.

Se ḍice cumcă voivoda Boso Petrovici, care chiar ḍilele acestea va conduce pe cele trei fiice ale lui Nikita la Petersburg, este însărcinatŭ din partea prințului de a supune Țarului unŭ memoriu privitorŭ la alcătuirea alianței statelorŭ creștine din peninsula balcanică. Statele despre care este vorba în memoriu suntŭ: România, Serbia, Bulgaria, Grecia și Muntenegru. După spiritulŭ inițiatorului acestei idei politice, aceste state suntŭ datóre a se uni într'o alianță de pace, obligându-se de a nu face resbelŭ unulŭ altuia, ci din contră în casurĭ chiar de vr'o diferență séu certă se vorŭ resolva acestea în fața unui areopagŭ constituitŭ din cincĭ delegațĭ ai statelorŭ aliate și preșeḍutŭ de către delegatulŭ Greciei. Hotărîrile acestui areopagŭ sĕ fie fără apelŭ și obligatóre pentru ambele părțĭ. Aliații, după memoriulŭ în cestiune, se obligă de a nu face resbelŭ vre-unui statŭ creștinŭ, dér odată atacațĭ de vre-o putere fiecare din statele aliate póte compta asupra ajutorului tuturorŭ membrilorŭ alianței...

Dér este óre acéstă alianță compatibilă cu interesele statelorŭ din peninsula balcanică? Garanta-va ea neatârnarea lorŭ din afară, precum și neatârnarea lorŭ din lăuntru? Părerea nóstră

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Petrecerĭ de pe Câmpiă.

—Traducere.—

II. Lupta cu taurulŭ.

În a doua ḍi a Rusaliilorŭ, nu mai puținŭ ca două din trei părțĭ de ómenĭ se află în țintirimŭ, nu pentru-ca sĕ îngrópe pe cineva, ci ca sĕ se urce pe crucĭ și pe acații de printre morminte; căcĭ pentru a puté privi cu destulŭ curagiu jioculŭ gróznicŭ ce are se se desfășure în șesulŭ de lângă morminte, acesta e loculŭ celŭ mai potrivitŭ de șeḍutŭ.

Numai familiile fruntașe, domnii și dómnele, își alegŭ dreptŭ locŭ de adăpostŭ ținduăria din mijloculŭ șesului (căcĭ aicĭ se ține și tĕrgulŭ de vite.)

După o lungă așteptare de câteva ciasurĭ, colea după amiaḍĭ, când toțĭ se simțŭ asudațĭ de pripéla sórelui, începe în sfîrșitŭ a se vedé norulŭ de prafŭ ce se ridică în lungulŭ drumului pe de-asupra movilelorŭ de nisipŭ, ér lătratulŭ cânilorŭ din depărtare, precum și unŭ lungŭ și adâncŭ durduitorŭ mugetŭ, aducŭ vestea, că se apropie cu dorŭ așteptatulŭ óspe.

În câteva minute sĕlbaticulŭ animalŭ adusŭ între biciurĭ de călărețĭ de pe câmpiă, e pe loculŭ de luptă cu roșia lui limbă slobоḍită peste dințĭ și cu cornele țintă înainte, câtŭ pare că nu vede nimicŭ în jurŭ de sine.

„Ha, ha! aicĭ e taurulŭ!" răcnescŭ de-odată din tóte părțile. Ér treḍitŭ de acestŭ strigătŭ, neîmblânḍitulŭ bou oprindu-se in locŭ își înțepenesce înainte picіórele, își ridică capulŭ cu înderĕtnicіă și mândrețĭă și privindŭ în jurŭ de sine își începe rolulŭ printr'unŭ îndelungatŭ răcnetŭ plinŭ de furiă, ce trezesce fiorĭ în inimĭ, — par'că cunoscêndu-'șĭ mărimea sa ar rîde de micimea celorŭ din jurŭ.

„Dațĭ drumulŭ cânilorŭ!" se aude de odată o voce nu mai puținŭ blândă și subțire ca cea a taurului, — ér în acea clipită deschiḍendu-se ușa ținduăriei șése zăvoḍĭ putemicĭ se vĕdŭ alergândŭ cu lacomiă spre sĕlbaticulŭ taurŭ ce stă ca pironitŭ în locŭ.

Vĕḍêndu-se atacatŭ, grózniculŭ animalŭ se învĕrte odată, își încrețe încornurata frunte și cu furiă începe a bate din picióre, și a isbi cu cornele în laturĭ ca și cum i-ar fi multŭ până se se apropiă de elŭ neîmpăcații lui vrăjmașĭ.

Șése frumoșĭ zăvoḍĭ erau carĭ au săritŭ asupra lui, — dér cine n'a vĕḍutŭ încă cânĭ sburândŭ, — acum i s'ar fi datŭ prilejŭ spre acésta.

Până la îndrăcire turbatulŭ animalŭ i-a svêrlitŭ în aerŭ unii după alții ca pe nisce mâțe netrebnice, care cu o ureche ruptă, care cu nasulŭ sfărîcatŭ.

Apoi mai vêrtoșŭ înfuriatŭ, elŭ începe a alerga ocolulŭ în jurŭ. Inzadarŭ s'a încercatŭ de nou sumuțarea cânilorŭ asupra lui, lorŭ le trecuse pofta dela încercarea cea dintâiu!

In ambițiósa s'a mâniă, taurulŭ stă puținŭ pe gândurĭ, apoi se aruncă asupra locului de unde a fostŭ atacatŭ: asupra ținduăriei, și încă de-adreptulŭ spre privitorii cei cu paraplee, carĭ credeau, că acéstă féră de pe pustă va scí totușĭ atâta omeniă, ca sĕ facă deosebire între ómenii proștĭ și între cei *nobilĭ*.

Unŭ picŭ de frică, câtŭ de grósă, au gustatŭ cinstiții privitorĭ! Fiecare grăbea sĕ între în casă, susŭ în podŭ orĭ josŭ în pivniță, ba și în palasca gólă s'ar fi vêrîtŭ bucurosŭ cărui îi era strâmtă lumea!

Fără multă gândire, taurulŭ în fugă bună întră prin ușa găsită deschisă, și spre norocirea celorŭ din lăuntru, ușa a doua o găsi încuiată și bine propptă cu proptele vii; acesteia însĕ îi dă o lovitură cu fruntea-i de oțelŭ, câtŭ îndată sărindŭ tabla de-asupra, rĕmâne o largă ferĕstră în ea, prin care elŭ introducêndu'șĭ capulŭ cu cornele crunte de sânge, lungă vreme le cântă în urechĭ celorŭ din lăuntru, ér cântecculŭ lui strînge inima ascultătorilorŭ și o face micĭ câtŭ unŭ purece, — în sfârșitŭ se trage cu încetulŭ înapoi până ese ér dintre pereți.

Lângă unŭ părete alŭ casei lucra ceva unŭ feciorŭ de bărdașŭ, care în viéța s'a nu'i greșise taurului nicĭ câtŭ e negru sub unghie. Cum însĕ sĕlbatica férĕ ilŭ ḍăresce, își îndreptă cruntele córne înainte și se aruncă asupra nenorocitului.

Câtŭ ai bate în palme, fiecare plinŭ de spaimă vede pe tinĕrŭ pironitŭ la părete, cum școlarii pironescŭ cu bumbușce fluturii în cutii.

Flăcăulŭ însĕ vĕḍêndŭ, că féra și-a împlântatŭ cornele în părete, își ridică cu istețime mânile deasupra cornelorŭ lui, și desnădăjduitŭ se încleștă de córne pe capulŭ taurului

Stândŭ puținŭ pe cugete, taurulŭ începe a-și suci grumazii și a scutura

este că nu, ci din contră, o atare alianță ar fi în momentulŭ de față cea mai periculósă pentru statele micĭ din peninsula balcanică.

E frumósă prin esența sa ideia unei alianțe intre statele din peninsula balcanică, este atrăgĕtóre ideia unei republice federative, unorŭ state unite din peninsula balcanică, dér pentru a lucra spre realisarea temeinică a unei asemenea organisațiunĭ politice, inițiatorii mai pre susŭ de tóte suntŭ datorĭ sĕ se desbrace de orĭce idei preconcepute și mai cu semă trebue sĕ lucreze pentru consolidarea statului, în capulŭ căruia suntŭ pușĭ, precum și pentru grabnica și definitiva emancipare a sa de sub jugulŭ unei suzeranitățĭ umilitóre și prin urmare nedemne de o națiune, care aspiră la unŭ viitorŭ prin sine stătătorŭ.

In ceea ce ne privesce pe noi, apoi părerea nóstră este că n'a sunatŭ încă ora când România ar putea cu încredere, ca egală către egală, sĕ negocieze o alianță cu nisce state micĭ din peninsula balcanică, pendinte moralicesce și materialicesce de unŭ suveranŭ de rassă și capŭ alŭ bisericei.

România liberă și independentă póte sĕ se alieze numai și numai cu statele libere ca ea și independente ca ea, și care sĕ aibă a apĕra interese și aspirațiunĭ comune cu interesele și aspirațiunile națiunei române.

DIN AFARĂ.

Rușii în Africa.

Despre misiunea ruséscă în Abisinia au sositŭ scirĭ telegrafice amĕnunțite din Suakim. Corespondentulŭ diarului „Independance Belge“ spune, că îndată ce a sositŭ vaporulŭ austriacŭ „Amphitrite“, aducĕndŭ pe cunoscutulŭ voluntarŭ cazacŭ Acinow cu vr'o sută de familii căzăcescĭ menite spre colonisare, a a venitŭ la Suakim și canoniera italiană „Barberigo“, alŭ cărei comandantŭ a trimisŭ vorbă căpitanului vaporului austriacŭ, că e însărcinatŭ sĕ împedece debarcarea cazacilorŭ în vre-unŭ punctŭ alŭ litoralului situatŭ în interiorulŭ sferei italiene de acțiune.

Corespondentulŭ diarului „Standard“ relateză, că misiunea ar avé unŭ caracterŭ religiosŭ și stă sub direcțiunea archiepiscopului Paisiei, în realitate însĕ este patronată de însușĭ Țarulŭ și condusă de generalulŭ Nicolaew, care a visitatŭ Abisinia. In misiune suntŭ unŭ episcopŭ, șése preoțĭ, douĕ-decĭ de ofițerĭ și unŭ numĕrŭ mai mare de meseriașĭ, carĭ au însĕ unŭ aspectŭ militarŭ, peste totŭ 146 ómenĭ.

Exploratorulŭ Franzoi a rostitŭ în Milanŭ unŭ discursŭ, în care a spusŭ, că Acinov e trimisŭ în Abisinia de către Rusia in interesulŭ Franciei.

Situațiunea in Samoa.

Scirile din Samoa anunță, că Americanii arestațĭ de Germanĭ au fostŭ liberațĭ imediatŭ. Liniștea e restabilită în Samoa.

Francesii în Tonkin.

Scirile din Tonkin anunță, că Francesii, după o luptă înfocată, au ocupatŭ Chomai, care era unŭ refugiu alŭ pirațilorŭ (hoțĭ de mare). Francesii au avutŭ 13 morțĭ. Trupele continuă a urmări pe pirațĭ.

Mĕsurĭ militare pentru alegerea din Parisŭ.

Din Parisŭ a primitŭ „Rĕsboiulŭ“ o scrisóre, în care i se comunică, că pentru diua alegerei de deputatŭ, la 15 (27) Ianuarie, șése regimente de infanteriă, douĕ regimente de cavaleriă și unŭ regimentŭ de artileriă au fostŭ cerute de către Guvernorulŭ militarŭ alŭ Parisului—și vorŭ veni, luate din trei diferite divisiunĭ din provinciă,—pentru a asigura ordinea în casŭ de necesitate.

Generalulŭ Boulanger e hotărîtŭ, a se îmbrăca chiar în uniformă în acea di—ca generalŭ în reservă — după cererea stăruitóre a partisanilorŭ sĕi.

Așadér seu alegere fórte liniștită, seu marĭ evenimente pentru acea di.

Scirĭ militare.

România. Bugetulŭ celŭ nou alŭ ministerului de rĕsboiu prevede modificărĭ însemnate în arsenalulŭ flotilei. Atelierele vorŭ fi mărite și numĕrulŭ lucrătorilorŭ sporitŭ, scrie „Epoca“. — D-lŭ generalŭ Manu, ministrulŭ de rĕsboiu, a decisŭ, ca sĕ se lucreze unŭ proiectŭ de lege relativŭ la bacalaureații (maturisanții) ce suntŭ ținuțĭ sĕ facă voluntariatulŭ. Etă basele principale, pe carĭ va fi elaboratŭ acestŭ proiectŭ: 1) Termenulŭ de șése lunĭ va fi măritŭ la unŭ anŭ. 2) In cele din urmă trei lunĭ, voluntarii vorŭ fi ținuțĭ a urma nisce cursurĭ speciale la școla militară. 3) Examenulŭ de oficerĭ în reservă nu se va face decâtŭ în ultima lună a termenului de unŭ anŭ. 4) La casŭ cândŭ candidatulŭ ce se presintă la acestŭ esamenŭ ar cădé, dênsulŭ va fi silitŭ sĕ mai facă trei lunĭ. 5) La casŭ când și după unŭ alŭ 2-lea examenŭ voluntarulŭ ar cădé, dênsulŭ va fi trecutŭ d'a dreptulŭ în cadrele reservei cu gradulŭ de sergentŭ.

Italia. „Courier du Soir“ e informatŭ din Pesta, că mai mulțĭ agențĭ ai guvernului italianŭ cutrieră Ungaria ca sĕ cumpere 3000 cai și 500 măgarĭ pentru artileria italiană.

Germania. După cum spune „Pol. Nachr“. din Berlinŭ, în proiectulŭ de reorganisare a artileriei de câmpŭ nu e vorba de sporirea bateriilorŭ, ci de a avé unu mare numĕrŭ de baterii, caii trebuincioșĭ pentru tóte șése tunurile fiecărei baterii încă în timpŭ de pace, și de a provedé artileria de câmpŭ dela granița francesă cu carĕ de munițiune, cu cai cu totŭ, întocmai cum e artileria francesă. Aceste cererĭ suntŭ minimulŭ ce trebue sĕ se obțină în fața preponderanței numerice a artileriei francese de câmpŭ, care numĕră cu 576 tunurĭ mai multŭ decâtŭ cea germană. — Unŭ fotografŭ germanŭ anume Ehrlich a vêndutŭ Franciei pentru o mare sumă de banĭ planurile fortărețelorŭ Frankfurt și Strassburg. Guvernulŭ germanŭ a dispusŭ arestarea lui în Bruxela, unde locuia de unŭ anŭ, dér Ehrlich dispăruse. Cercetările făcute în locuința lui n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ.

SCIRILE DILEI.

Boboteza în Caransebeșŭ. Botezulŭ Domnului s'a serbatŭ și de astădată cu solemnitatea îndatinată. Sânțirea cea mare a apei o-a îndeplinitŭ Prea Sânțitulŭ Episcopŭ diecesanŭ, fiindŭ timpulŭ frigurosŭ și vênturosŭ, în biserică cu asistința clerului localŭ. O companie din regimentulŭ de infanterie Nr. 43 contele Grünne a rădicatŭ festivitatea prin salvele date la momentele principalĭ ale oficiului divinŭ și ale actului sânțirei apei.

***

Din Vațŭ. Cetimŭ în „Tribuna“: D-lŭ *Ioanu Slavici*, care precum se scie petrece în temnița dela Vațŭ, are sĕ înregistreze în familia sa unŭ eveniment îmbucurătorŭ. In diua s-tului Ioanŭ, diua sa onomastică, i-s'a născutŭ în Vațŭ o fică. Mama și nou născuta se află bine. Cu ocasiunea acésta ministrulŭ de justiția i-a acordatŭ d-lui Slavici o sistare a pedepsii pentru 14 dile, pe care va avé sĕ le petrecă pe cauțiune în orașulŭ Vațŭ.

***

Comasarea în Ungra. In comuna Ungra de lângă Cohalmŭ s'a ținutŭ cea dinteiu pertractare, ordonată de judecătoriă, în afacerea comasării de acolo, precum se scrie către „Sieb. Deutsch. Tagbltt“. Contrarii comasării șĭ-au adusŭ la acéstă pertractare unŭ advocatŭ din Clușiu, care a și dictatŭ la protocolŭ unele obiecțiunĭ, așa de esemplu, că pădurea ca terenŭ ce nu e de comasatŭ și loculŭ de pășune, ce e închisŭ, ca aparținĕndŭ la grădinĭ, trebuescŭ eschise din sfertulŭ suprafeții hotarului cerutŭ de lege, și altele. Dealtmintrelea tractările au decursŭ în liniște.

***

Administratorŭ patriarchalŭ. Maiestatea Sa, la propunerea ministrului președinte, a numitŭ pe episcopulŭ Baciului, Basilianŭ *Petrovics*, administratorŭ alŭ patriarchiei sêrbescĭ din Carlovețŭ. Diarulŭ „Srbski Narod“ dice, că alegerea a cădutŭ pe unŭ prelatŭ sêrbescŭ, carele nu e numai demnŭ de încredere, dér care se va sci afla mai bine între împregiurările actuale. Administrațiunea lui Petrovicĭ însemneză pacea și concordia; elŭ e unŭ scutŭ și unŭ credinciosŭ alŭ ordinei și alŭ legilorŭ, totdeonată și unŭ adevĕratŭ bărbatŭ pĕtrunsŭ de spiritulŭ religiunei gr. or.

***

Sursa Carolŭ de România. Peste câteva dile, dice „Epoca“, se va face la Graeffenberg ceremonia punerei primei petre a fântânei ce Regele României a decisŭ sĕ se construéscă pe spesele sale. Acéstă fântână lucrată tótă în marmoră va fi pusă de-asupra isvorului ce pórtă numele „Sursa Carolŭ de România“.

***

Cultură unguréscă. In Bekes-Gyarmat studentulŭ Mezey dela școla de agricultură din Altenburg a lovitŭ în capŭ cu unŭ bățŭ cu plumbŭ pe asesorulŭ orfanalŭ Tolkel, pentru-că acesta n'a voitŭ sĕ se dueleze cu elŭ.

***

Descoperire archeologică. In cósta dealului din Aiudŭ s'au desgropatŭ mai multe obiecte de bronzŭ bine păstrate, care s'au dăruitŭ de proprietarulŭ lorŭ Franz Czinege museului colegiului reformatŭ din Aiudŭ.

***

Defraudare. Din Agram se anunță, că o mare defraudare s'a descoperitŭ în seminariulŭ archidiecesanŭ, ér directorulŭ seminariului șĭ-a făcutŭ sfêrșita vieții.

***

Siguranța publică în comitatulŭ Zala e fórte periclitată. Cetele de bandițĭ și jefuitorĭ s'au sporitŭ și umplu de gróză lumea de pe acolo.

Desbaterile asupra legii militare.

Moriz *Iokai* ar lua mai bucurosŭ cuvêntulŭ, décă ar fi în desbatere unŭ proiectŭ de desarmare. „Cu tóte acestea chiar decă nu s'ar înarma nimenea în Europa, noi amŭ fi obligațĭ a ne înarma, în puterea acelei missiunĭ, ce nĭ-a dat'o destinulŭ, ce amŭ căutat'o noi înșine și ce ni-s'a încredințatŭ de Europa. Care e acéstă missiune? Acea politică a monarchiei nóstre, alŭ cărui sîmbure și aluatŭ aci în Orientulŭ Europei suntemŭ mai alesŭ noi, Ungurii, și care e îndreptată într'acolo, ca libertatea și dreptulŭ de a dispune de sine ale acestorŭ popóre sĕ se desvólte paralelŭ cu civilisațiunea, cu bunăstarea, cu ordinea socială. Acésta-i politica nóstră, care ne pune în contrastŭ cu puterea rusă. Amŭ fi pututŭ alege și cealaltă alternativă, care și Rușilorŭ lĭ-ar fi plăcutŭ, anume sĕ împărțimŭ cu ei peninsula balcanică, de unde ar resulta, că lĭ-amŭ lăsa lorŭ cu totulŭ peninsula balcanică și amŭ privi cu recélă, cum ei ne'ncungiură acelŭ șerpe de oțelŭ, ce ne îndesuesce în centru. Dér n'amŭ făcut'o și acum trebue sĕ purtămŭ consecințele, sĕ urmămŭ politica de a zădărnici tradițiunile Rușilorŭ. Pentru acésta sĕ aducemŭ jertfe. Avemŭ armată destulŭ de tare, dér avemŭ pré puținĭ oficerĭ, lipsescŭ mai multe mii. Proiectulŭ țintesce ocuparea posturilorŭ vacante de oficerĭ.“ Reflectândŭ la moțiunea lui Ugronŭ, întrebă vorbitorulŭ: „Décă nĭ-ar aduce adĭ cineva pe tavă armată unguréscă de sine stătătóre, amŭ primi-o? (In stânga estremă: Negreșitŭ, pentru ce nu!) V'ațĭ gânditŭ la consecințe? Décă amŭ avé adĭ armată independentă, ar trebui sĕ o retragemŭ în Ungaria și sĕ lăsămŭ sĕ se apere Galiția cum va puté. (Larmă 'n stênga estremă) Sĕ judece d-lŭ Ugronŭ cu marea'i capacitate militară, câte dile ar ține în locŭ Galiția cu mica ei armată polonă armata rusă. Vomŭ avé armată unguréscă, décă vomŭ avé oficerĭ ungurĭ destui; acum nu'i avemŭ. (In stânga estremă: Când vorŭ voi în fine sĕ ni'i dea?) Proiectulŭ oferă ocasiunea d'a obține tinerimea nóstră rangulŭ de oficerŭ. Necesitatea cere cunoscința limbei germane, ca limbă mijlocitóre, nu numai în armată, dér chiar în lumea mare. Părerea mea în privința esamenului voluntarilorŭ ungurĭ e, că sĕ se depună în limba unguréscă, în care tinerii se potŭ esprima fluentŭ. S'au ridicatŭ obiecțiunĭ în foile translaitane, că décă nouĕ ni-se permite acésta, vorŭ cere și naționalitățile de dincolo același lucru. (In stânga estremă: Da ce ne pasă nouĕ!) Eu dicŭ, că între aceste douĕ casurĭ nu e analogiă, pentrucă în Ungaria limba unguréscă e limba statului, a judecătoriilorŭ, a legislativei, a școlelorŭ nóstre, avemŭ unŭ dreptŭ constituționalŭ pentru acésta. Cum sĕ pótă decĭ da esamenŭ într'o altă limbă celŭ care a făcutŭ studii în limba unguréscă? Ce privesce limba germană, póte sĕ se'nvețe. In Ungaria nu esistă ură în contra germanismului. Națiunea germană e adĭ singurulŭ aliatŭ sincerŭ și amicŭ alŭ Ungariei și alŭ națiunei ungurescĭ. Numai cu sprijinulŭ națiunei germane putemŭ esecuta politica nóstră în Orientŭ. Inalta nóstră missiune ne obligă sĕ nu ne lăsămŭ de ea.

Karol *Reviczky* e în contra proiectului. Combate disposițiunea, că voluntarii sĕ nu urmeze în anulŭ de serviciu și cursurile la universitate. Ministrulŭ Csáky mai bine sĕ îngrijéscă de limba unguréscă. Nu e nicĭ o Rușine décă tinerii ungurĭ nu sciu nemțesce. E rușine însĕ când se susține acésta în parlamentulŭ ungurescŭ. Voteză pentru moțiunea lui Ugron.

Alex. *Gosztonyi* se provócă la timpulŭ Mariei Teresiei, când Ungaria avea armată independentă. Prin proiectŭ se amână și mai departe restabilirea armatei independente ungurescĭ. Voteză pentru moțiunea lui Ugron.

Kolom. *Szecsödy* dice, că armata comună e a dinastiei, nu a țĕrii. Acestei armate i-s'au jertfitŭ cele mai vitale interese economice și acum sĕ i-se jertféscă și cele mai cardinale drepturĭ constitu-

---

din córne ca sĕ-lŭ lapede, vĕdêndŭ însĕ că pe acesta nu'lŭ póte scutura așa ușorŭ, ca pe dușmanii sĕi de mai 'nainte, începe a se isbi, a sări și a fugi. Pe feciorŭ n...-l'a pututŭ însĕ arunca, era crescutŭ acolo.

O ia acum a încungiura câmpulŭ golŭ cu neînvinsulŭ dușmanŭ în capŭ, și nimenĭ nu mai avea nădejde ca acela sĕ scape tefĕrŭ din acestŭ jocŭ.

In sfirșitŭ féra se opresce pe o clipită, parcă ar vrea sĕ odihnéscă sĕ mai prindă putere.

In acea clipită însĕ toțĭ putură lua semă, cum feciorulŭ își bagă mâna pe tureaculu cizmei și ceva străluce în mâna lui și fără întârdiere taurulŭ cade de pe tóte patru piciórele de-odată, ca și cum s'ar fi surpatŭ pămêntulŭ sub elŭ, apoi mugindŭ a datŭ din picióre și a fostŭ gata.

***

Flăcăulŭ scosese cuțitulŭ de pe tureacŭ și făcêndu o înpunsătură în punctulŭ unde mĕduva spinării se împreună cu creerii, a omorîtŭ pe acela, care îlŭ omora elŭ pe dênsulŭ.

Astfelŭ de petrecerĭ erau odinióră în veselulŭ Checĭchemetŭ.

ţionale! E timpulŭ sĕ se dică veto. Sĕ nu se întârdie cu înfiinţarea armatei independente. Primesce moţiunea lui Ugron. (Va urma.)

Ingrijirea sĕraciloru.

O nouă ordinaţiune ministerială prescrie în privinţa sĕracilorŭ dela noi următórele:

1. Fiă-care comună este îndatorată a îngriji de susţinerea sĕracilorŭ aflătorĭ pe teritoriulŭ sĕu. — Acésta însĕ obligă pe comune numai faţă cu sĕracii născuţĭ pe teritoriulŭ lorŭ, ér cheltuelile ce le au cu susţinerea sĕracilorŭ născuţĭ pe teritoriulŭ altorŭ comune suntŭ a se înapoia din partea comunelorŭ cărora aparţinŭ cei ajutaţĭ.

2. Sĕracii numai în acelŭ casŭ potŭ conta la acestŭ ajutorŭ din partea comunelorŭ, décă prin documente deplinŭ autentice se dovesce, că suntŭ lipsiţĭ de avere, precum şi că suntŭ nedestoinicĭ de a lucra şi de a agonisi. Décă e vorba însĕ de educaţiunea copiilorŭ, este a se constata asemenea prin dovedĭ autentice causa, pentru care crescerea acestora este neglésă din partea părinţilorŭ, respective este a se arăta, că părinţii nu suntŭ în stare a se îngriji de susţinerea fiilorŭ lorŭ.

3. Indată ce sĕraculŭ a cerutŭ ajutorulŭ oraşului, alŭ satului, orĭ şĭ-a insinuatŭ acéstă cerere la solgăbirĕulŭ, respectiva autoritate judecătoréscă este îndatorată a lua despre acésta protocolŭ în scrisŭ, în care suntŭ a se nota tóte acele date, carĭ se referescŭ la împregiurările în carĭ se află sĕraculŭ şi din carĭ s'ar puté constata comuna unde e născutŭ; asemenea este a se însemna la protocolŭ şi suma cu care sĕraculŭ s'ar puté ajutora din propria lui avere, precum şi rudele carĭ au obligamente moralĭ faţă cu sĕraculŭ.

4. După luarea protocolului numai decâtŭ suntŭ a se lua mĕsurile necesare pentru îngrijirea séu ajutorarea sĕracului, ţinêndu-se sémă la împregiurărĭ şi avêndu-se în vedere cruţarea. Mĕsurile luate în privinţa acésta suntŭ a se face cunoscute numai decâtŭ comunei unde e născutŭ respectivulŭ sĕracŭ, în casulŭ décă acésta este cunoscută, cerêndu-i-se totodată înapoiarea speselorŭ avute cu sĕraculŭ, precum şi cu mijlocirea transportărei acestuia acasă.

5. Décă loculŭ nascerei nu e cunoscutŭ, imediatŭ suntŭ a se lua mĕsurile prescrise prin lege pentru a scruta loculŭ nascerei respectivului sĕracŭ, şi acéstă scrutare este a se continua până atuncĭ, până când se va afla loculŭ căutatŭ. Până se va afla loculŭ nascerei comuna în care se află sĕraculŭ este datóre a suporta spesele susţinerei séu ale educaţiunei respectivului sĕracŭ.

6. După ce s'a constatatŭ comuna unde e născutŭ, în casulŭ décă acésta nu este în stare a'şĭ aduce imediatŭ sĕraculŭ acasă, este îndatorată a întra în înţelegere cu comuna în care actualminte p trece sĕraculŭ în ceea ce privesce înapoiarea speselorŭ avute cu sĕraculŭ.

7. Décă se denégă înapoiarea de bunăvoiă a speselorŭ, acésta este a se mijloci prin întrevenirea respectivei autorităţĭ responsabile.

8. Procederea de mai susŭ fiindŭ a se observa şi atuncĭ, când este vorba de a se da odată pentru totdéuna unŭ ajutorŭ momentanŭ, înapoiarea speselorŭ pentru astfeliu de ajutóre este a se pretinde asemenea numai după ce s'a constatatŭ, că a fostŭ neapĕratŭ necesarŭ a se da unŭ astfeliu de ajutorŭ.

9. Inapoiarea speselorŭ făcute cu educaţiunea copiilorŭ din partea privaţilorŭ, se póte pretinde numai dela terminulŭ în care s'a făcutŭ insinuarea la respectiva primăriă séu autoritate judecătorescă.

Intêmplărĭ diferite.

Mâncatŭ de lupĭ. Din Orăştiă se scrie, că acum câteva dile cincĭ lupĭ au întratŭ pe loculŭ de dare la semnŭ, au înhăţatŭ câuele îngrijitorului, l'au tîrîtŭ lu banca de lângă rosarĭ şi l'au mâncatŭ. Ingrijitorulŭ, care a auditŭ chilălăitulŭ cânelui, n'a îndrăsnitŭ sĕ iasă afară, neavêndŭ nicĭ o puşcă. Dimineţa i-a găsitŭ capulŭ şi códa cânelui.

Danţŭ sângerosŭ. In Cetea o petrecere cu jocŭ a avutŭ unŭ sfêrşitŭ sângerosŭ. Mai mulţĭ flăcăi îşĭ petreceau, când spre nenorocirea lui se duse acolo păzitorulŭ câmpului, pe care ei îlŭ urau. Flăcăii năvăliră asupra lui şi-lŭ uciseră.

Literatură.

Icóna Sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărı bisericescĭ. Prelucrată şi edată, cu permisiunea Ordinariatului diecesanŭ gr. cath. de Gherla, de *Vasiliu Pătcaşiu*, preotŭ gr. cat. în Hotoanŭ. Ediţiunea a 2-a coresă şi amplificată. Tipărită în Gherla la Imprimeria „Aurora“ 1888. — Acéstă carte, care conţine: rugăciunĭ pentru tóte ocasiunile de obsce, cântările după cele 8 viersurĭ la mânecatŭ, s. liturgie, înseratŭ, la înmormêntare, cununiă etc., îndrumărĭ din tipicŭ, 10 ilustraţiunĭ frumóse, — se póte prenumĕra dela autorulŭ în *Er-Hatvan*, p. u. *Tasnád-Szántó* (Selagiu). Câte unŭ esemplarŭ cu 50, 75 cr. cu 1 fl. 25 cr. şi 3 fl 20 cr. Dela 10 esemplare prenumĕrate deodată se dă unulŭ rabatŭ.

Mulţămită publică.

Subsemnatulŭ comitetŭ, pĕtrunsŭ de adêncă recunoscinţă, îşĭ împlinesce cea mai plăcută a sa datorinţă esprimândŭ pe calea acésta cordiala sa mulţămită Onoratului publicŭ braşovênŭ fără deosebire de naţionalitate, carele a contribuitŭ la resultatulŭ materialŭ fórte mulţămitorŭ obţinutŭ în folosulŭ fondului reuniunei pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace cu ocasiunea petrecerei arangiate de acestŭ comitetŭ în preséra anului nou căl. jul. Totŭ asemenea se esprimă recunoscinţă domnilorŭ arangierĭ, domnişórelorŭ controlóre, precum şi d-nei Kertsch pentru ajutorulŭ oferitŭ cu multă bunăvoinţă. In specialŭ binevoiéscă a primi profunda nóstră mulţămită P. T. dómne şi domnĭ, carĭ au remuneratŭ biletele de intrare cu o munificenţă demnă de totă recunoscinţa. Au feritŭ:

D-na Vilma G. Popŭ pentru unŭ biletŭ de familiă 20 fl., d-lŭ Conte Andreiu Bethlen pentru unŭ biletŭ de persónă 10 fl., d-na Zoe colonelŭ Conţescu pentru două bilete de persónă 10 fl., d-lŭ Vasilie Sasu pentru unŭ biletŭ de familiă 10 fl., d-lŭ Nicolau de Şustai preş. de trib. în pensiune pentru unŭ biletŭ de persónă 5 fl., d-lŭ Diamandi Manole pentru unŭ biletŭ de familiă 5 fl., d-na Maria Zănescu pentru două bilete de persónă 5 fl.. d-lŭ Const. Triandafilides pentru două bilete de persónă 5 fl , d-lŭ Ioanŭ A. Safrano pentru unŭ biletŭ de familiă 5 fl., d-na Otilia Bidu pentru unŭ biletŭ de familiă 5 fl., d-lŭ Petru Nemeşŭ pentru unŭ biletŭ de familiă 5 fl., d-lŭ Iordanŭ Munteanŭ pentru trei bilete de persónă 5 fl., d-lŭ Andreiu Bârseanŭ pentru două bilete de persónă 4 fl., d-lu Nicolau Ciurcu jun. din Bucurescĭ pentru unŭ biletŭ de persónă 4 fl., d-na Maria Steriu pentru unu biletŭ de familiă 4 fl., d-lŭ generalŭ Pokay pentru unŭ biletŭ de persónă 3 fl., d-na Elena Ioanides pentru unŭ biletŭ de persónă 3 fl., d-lŭ Taflanŭ pentru unŭ biletŭ de persónă 3 fl., d-lŭ Dr. Steriu Ciurcu pentru unŭ biletŭ de persónă 3 fl., d-na Elena Săbădeanu pentru unŭ biletŭ de persónă 3 fl., d-na Agnes Duşoiu pentru două bilete de persónă 3 fl., d-lŭ Nicolau Duşoiu pentru două bilete de persónă 3 fl., d-na Maria Dr. Baiulescu pentru două bilete de persónă 3 fl., d-na Ecaterina Archimandrescu pentru unŭ biletŭ de familiă 3 fl., d-lŭ Emanoilŭ Safrano 2 fl., d-lŭ Alesandru Bolintineanu pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., N. N. pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-na Maria L. Nastasi pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-lŭ Emanoilŭ Mihalovicĭ pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-na Irina Trombitaşŭ pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-lŭ Stelianŭ Mihalovicĭ pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-lŭ Valeriu Bologa dir. de bancă pentru un bilet de persónă 2 fl., d-na Efrosina G. Ionŭ pentru unŭ biletŭ de familiă 2 fl., d-lŭ Petru Onaciu jude reg. pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., N. N. pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., N. N. pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl., d-na Gerasimu pentru unŭ biletŭ de persónă 5 fl., d-lŭ Arturŭ Platsco pentru unŭ biletŭ de persónă 2 fl.

Braşovŭ, 24 Ianuarie 1889.

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace.

Elena G. Ioanŭ, v.-preşedintă. **Stefanŭ Iosifŭ**, actuariu.

Spre orientarea Onoratului publicŭ, care se interesézā de acéstă instituţiune filantropică, se notézā, că reuniunea dispune până acum de unŭ capitalŭ de preste 3000 fl. din ale cărui interese conformŭ statutelorŭ se împartŭ ajutóre la vĕduve sĕrace în fiăcare anŭ. In anulŭ espiratŭ s'au ajutoratŭ 30 vĕduve cu câte 5 fl. i-e 150 fl. v. a.

Venitulŭ curatŭ dela petrecerea din éstŭ anŭ a fostŭ de 288 fl. 45 cr.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 25 Ianuarie. In audienţa de plecare, Maiestatea Sa mulţămì ministrului plenipotenţiarŭ sêrbesc Boghisevicĭ pentru activitatea sa de a întreţiné bune raporturĭ.

Berlinŭ, 25 Ianuarie. Bismarck a conferitŭ cu conducĕtorii partidelorŭ asupra cestiunei coloniale, care se desbate mâne.

Bucurescĭ, 25 Ianuarie. Ministrulŭ Carpŭ combătŭ propunerea d'a se reînfiinţa porturile france Galaţĭ şi Brăila, deórece acéstă reînfiinţare e avantagiósă pentru puterile, care n'au încheiatŭ nicĭ unŭ tractatŭ comercialŭ cu România. Desbaterea se continuă mâne. Se prevede că proiectulŭ va fi respinsŭ. Preşedintele camerei Catargiu a declaratŭ, că în casulŭ acesta va refusa de a mai sprijini cabinetulŭ.

DIVERSE.

Beţivŭ îngropatŭ de viu. Din Grenoble, oraşŭ în Franţa, se scrie, că unŭ gendarmŭ numitŭ Rimiet care locuia în satulŭ Saint-Jean-en-Royans (Isère), Vinerea trecută fu cuprinsŭ fără veste de unŭ somnŭ adêncŭ, după ce beuse multŭ rachiu. După două-decĭ de césurĭ ne mai deşteptându-se şi corpulŭ căpătândŭ rĕcéla şi colórea unui cadavru, toţĭ îlŭ credură mortŭ. Primarulŭ dĕdŭ rudelorŭ voia sĕ'lŭ îngrópe şi Dumineca trecută a şi fostŭ înnormêntatŭ. Dér abia începuse groparulŭ sĕ arunce câte-va lopeţĭ de pămêntŭ în grópă, când de odată i se păru că aude nisce gemete şi nisce loviturĭ surde date în scândurile sicriiului. Chemă îndată pe câţĭ-va înşĭ, scóseră cosciugulŭ si se grăbiau sĕ găurescă mai ântâi capaculŭ cu unŭ sfredelŭ pentru a se puté întroduce înviatului aerulŭ mai repede. Insĕ când sicriulŭ fu deschisŭ, nu se găsì decâtŭ unŭ cadavru alŭ cărui capŭ era grozavŭ de sfăşiatŭ şi ruptŭ din causa silinţelorŭ ce Rimiet şi le dase pentru a scăpa.

Luminărĭ din seu de omŭ. Patru ţĕranĭ din guvernămêntulŭ Kursk (Rusia) avêndŭ în dilele trecute ciudata idee de a face luminărĭ din grăsime de omŭ, se puseră sĕ caute materia primă. Intr'o séră aşteptară la drumulŭ mare pe unŭ flăcău, pe care îlŭ strînseră de gâtŭ. Erau gata sĕ-lŭ spintece, când étă că sosiră ómenĭ, şi ei trebuiră sĕ fugă fără sĕ'i pótă lua seulŭ. Işĭ reînoiră întreprinderea asupra unui bĕtrânŭ anume Brenoff şi a unui popă Olinski. In sfîrşitŭ, acum câte-va dile, isbutiră. Lukeria Cherkarina fu victima lorŭ atâtŭ de multŭ asteptată; nenorocita fu strînsă de gâtŭ, tăiată şi mutilată. Cu grăsimea fetei făcură nisce luminărĭ frumóse şi într'o séră, după ce se aprinseră, se duseră sĕ prade o casă din Kursk, închipuindu'şĭ, că nu se vede lumina dela aşa luminărĭ. Din pĕcate însĕ ea s'a vĕdutŭ. Au fostŭ arestaţĭ şi la închisóre au mărturisitŭ totŭ.

Necrologŭ.

Adĭ, Lunĭ, la 21/9 Ianuarie, la órele 11 a. m. s'a mutatŭ la cele eterne **Dumitru Popŭ** din Reteagŭ, jelitŭ de credinciósa sa consórtă Mărina n. Sabaduşŭ, de fiulŭ sĕu Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ, învĕţătorŭ în Rodna veche, de fica sa Elena, măritată Petru Anca, subnotarŭ în Reteagŭ, de nora sa Luisa n. Beşanŭ, de nepoţii Ioanŭ şi Alexandru Anca, de nepótă Eugenia Popŭ Reteganulŭ şi de alte rude mai de aprópe şi mai de departe, precum şi de mulţĭ amicĭ şi cunoscuţĭ. Repausatulŭ în Domnulŭ a fostŭ unŭ modelŭ de diliginţă; ca simplu plugariu, fostŭ iobagiu, s'a nisuitŭ din tóte puterile şi a datŭ băiaţilorŭ sei o bună crescere, indeletnicindu-i şi cu cartea, câtŭ i-a statŭ în putinţă. Sĕracŭ nemiluitŭ n'a eşitŭ din casa lui, ér călĕtorii, Românĭ şi streinĭ, de orĭ ce stare şi condiţiune, erau di şi nópte bine primiţĭ în ospitala lui casă ţĕrănéscă. In cei din urmă doi anĭ a fostŭ mai multŭ bolnavŭ, decâtŭ sănĕtosŭ, ér adĭ, după marĭ chinurĭ şi durerĭ, şĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului, în anulŭ alŭ 66-le alŭ etăţei şi alŭ 41-lea alŭ fericitei sale căsĕtorii.

Fiă-i ţĕrêna uşóră!

Reteagŭ, 21/9 Ianuariu 1889.

Celŭ neconsolatŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 23 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.24	Vênd.	9.25
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.53	„	9.55
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ	„	5.60	„	5.69
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	101.15
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	93.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	98.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	115.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - -	125.75
Renta de hârtiă austriacă - - - -	82.60
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83 25
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.—
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	141.75
Acţiunile băncei austro-ungare - -	883.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	313 13
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	312.40
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.54
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	59.12½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.65

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cătră onorații cetitori!

„Gazeta Transilvaniei“ intră în anulŭ alŭ 52-lea alŭ esistenței sale.

Nenumĕratele dovedĭ de simpatiă și de încredere ce le-a primitŭ acestŭ organŭ de publicitate din partea Românilorŭ de pretutindenĭ cu ocasiunea aniversării a cincĭdecea a esistenței sale suntŭ cea mai viuă și-mai puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimatŭ pe încrederea publicului românŭ și condusŭ de iubirea de patriă și de datoria ce o are cătră sfânta causă a românismului, organulŭ nostru n'a pregetatŭ de a aduce, mai alesŭ în cei dece anĭ din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totŭ mai multŭ cerințelorŭ timpului și trebuințelorŭ cetitorilorŭ sĕi.

Astfelŭ dela 1 Ianuarie 1881 *„Gazeta Transilvaniei“* a începutŭ sĕ apară de trei orĭ pe sĕptĕmână totŭ cu prețulŭ de până atuncĭ, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care di, érășĭ cu acelașĭ prețŭ, căcĭ cei 2 fl. adăugațĭ acoperŭ numai cheltuielile înmulțite cu portulŭ postalŭ.

De atuncĭ încóce amŭ făcutŭ totŭ ce ne-a statŭ în putință spre a aduce îmbunătățirĭ atâtŭ în redactarea diarului câtŭ și în întocmirea sa esterióră, pentru care scopŭ amŭ isbutitŭ ca diarulŭ sĕ-șĭ aibă tipografia propriă.

Nu-i vorbă, multe se cerŭ astădĭ dela unŭ diarŭ, mai alesŭ când elŭ este chiămatŭ a servi causei unui poporŭ atâtŭ de multŭ prigonitŭ de sórte. Prin urmare nu putemŭ dice că amŭ ajunsŭ la capĕtulŭ îmbunătățirilorŭ.

Din contră, astădĭ când, ca nicĭodată până acuma, posițiunea diaristicei nóstre s'a agravatŭ; când atâtea loviturĭ sunt îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condamnărĭ la închisóre și amende în banĭ o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față tóte nelegiuirile, prigonirile și asupririle și de a lupta pentru recâștigarea drepturilorŭ poporului românŭ: se cere dela noi sĕ ne încordămŭ puterile cu îndoită energiă și sĕ continuămŭ lupta cu curagiu neînfrântŭ, întroducêndŭ nouĕ reforme, pentru ca *„Gazeta Transilvaniei“* nu numai sĕ corĕspundă mai multŭ chiămării sale, ci sĕ se facă cu putință ca principiile salutare naționale ce le propagă sĕ pótă pĕtrunde până și în coliba țĕranului.

Conduși de aceste vederĭ, voimŭ sĕ facemŭ și cu începerea anului viitorŭ mai multe esențiale ameliorărĭ în diarulŭ nostru.

Pe lângă programulŭ, ce l'amŭ observatŭ până adĭ la redactarea foii, suntemŭ decișĭ a cultiva mai multŭ și unele terene, cărora până acuma póte nu le-amŭ putută da atențiunea cuvenită.

Spre scopulŭ acesta amŭ avutŭ fericirea a concentra împrejurulŭ nostru *unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbațĭ cu cunoscințe speciale*, carĭ vorŭ colabora regulatŭ la fóia nóstră, așa ca materialulŭ ce'lŭ va conține sĕ fiă câtŭ mai variatŭ, instructivŭ și acomodatŭ trebuințelorŭ poporului, nu numai pe tĕrĕmulŭ politicŭ, literarŭ și socialŭ, ci ținêndŭ deopotrivă sémă și de interesele sale din punctŭ de vedere alŭ economiei, educațiunei și higienei, alŭ afacerilorŭ sale cu autoritățile cu carĭ vine mai desŭ în atingere și alŭ trebilorŭ sale financiare și comerciale.

Afară de aceea câștigându-ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru unŭ diarŭ cotidianŭ nu este în stare a pĕtrunde în tóte păturile sociale — parte mare din causa prețului lui — și astfeliu sciind că sĕ sĕmte trebuința de a i se face cu putință orĭ și cărui Românŭ, care scie ceti, ca sĕ fiă informatŭ despre interesele și trebuințele lui, **ne-amŭ decisŭ ca dela anulŭ nou 1889 înainte sĕ mărimŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ prin adausurĭ numerele nóstre cu data de Duminecă și sĕ le întocmimŭ și sĕ le redactămŭ astfelŭ, ca sĕ intereseze pe orĭ și ce cetitorŭ și sĕ se pótă abona și separatŭ.**

Deschidemŭ dér abonamentŭ la *„Gazeta Transilvaniei“*, care deși mai bogată în materialŭ, va costa ca și până acuma *12 fl. v. a. pe anŭ* și în deosebĭ pentru aceia, cărora impregiurările nu le értă de a abona întregŭ diarulŭ, deschidemŭ abonamentŭ separatŭ la *numerele cu data de Duminecă* ale *„Gazetei Transilvaniei“*, carĭ vorŭ costa **pe anŭ numai 2 fl. v. a.**

Rugămŭ pe abonații noștri de până acuma, ca sĕ stăruiască pe câtŭ le va sta în putință în cerculŭ domniilorŭ lorŭ pentru lățirea „Gazetei Transilvaniei“ precum și pentru rĕspândirea în poporŭ a numerelorŭ cu data de Duminecă, ce se potŭ abona și separatŭ.

Redacțiunea.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudu	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad..		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușu	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulu de josŭ	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradu	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.29	4.35
Șeica mare		3.02	5.05
Lómneșu		3.46	5.46
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lómneșŭ		9.45	10.50
Șeica mare		10.20	11.20
Copșa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulu	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulu	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	—.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	—.—
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ